

Н.В. Чорна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Б.Б. Ботштейн, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ПАРЕТО В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Сьогодні актуально і необхідно вдосконалити систему освіти, яка заснована головним чином на механістичному запам'ятовуванні і, впроваджувати інноваційну модель навчання, засновану на використанні наявних здібностей і внутрішньої мотивації до навчання. Знання повинні не тільки викладатися, але, головне – набуватися. Для студентів знання та інформація, що отримана під час навчання у вузі, є необхідною основою подальшого професійного вдосконалення. Інформація, яка засвоюється, стає знаннями лише тоді, коли вона структурована, потрібна та використовується студентом, розвиває здібності, формує навички та вміння, необхідні для самореалізації.

Студентська самореалізація може виражатися у вивченні спеціальних дисциплін, проходження практики та накопиченні знань під час аудиторних занять, для виконання та захисту випускної кваліфікаційної роботи на завершальному етапі навчання, тобто під час розумової праці. Студент, як людина поліфункціональна, тобто така, що виконує часом кілька справ паралельно, дуже сильно схильний до перевтоми. Тому, дуже актуально для підвищення ефективності розумової праці студента і збільшення рівня його працездатності створити власну систему організації праці. Поряд з мотивацією навчання і культурою розумової праці забезпеченню успішності сучасного студента сприяє самоменеджмент, що дозволяє ефективно організувати його навчання у вузі. Самоменеджмент – це насамперед вміння керувати собою, яке дозволяє ефективно пройти всі етапи успішного шляху до мети.

Одним з найважливіших принципів самоменеджменту – це прийняття рішень, які передбачає вибір першочергових завдань і справ. Прийняти рішення – значить встановити пріоритетність. Основна проблема студента під час навчання полягає в тому, що він намагається одразу виконати дуже великий обсяг роботи і розпилює свої сили на окремі, часто несуттєві, але які здаються необхідними справи. Встановити пріоритетність виконання завдань можна кількома критеріями і методами, і в тому числі використовуючи принцип Парето, який в загальному вигляді означає, що всередині групи завдань, вирішення окремих малих задач має значно більшу значимість, ніж їх питома вага в цій групі. Тобто, відповідно до

принципу Парето будуватися закономірне співвідношення 80:20, яке означає, що 80% витраченого часу на численні, але другорядні завдання приносять лише 20% підсумкового результату, і 20% витраченого часу на нечисленні, але важливі завдання може дати 80% підсумкового результату. Щодо повсякденної роботи студента – це означає, що необхідно приступати в процесі навчання до виконання завдань з розумінням їх значимості та важливості. Спочатку – рішення важливих проблем, а вже потім – численні «другорядні». Це означає, що студенту важливо визначити, в чому сенс корисного проведення часу за допомогою розстановки пріоритетів, і тому вміння розставляти пріоритети – одне з найважливіших якостей, якому потрібно навчатися. Спочатку пріоритети можуть бути розставлено не зовсім точно, але з часом, при регулярному тренуванні акценти будуть зміщуватися у бік отримання головного результату.

Встановлювати пріоритети, можна використовуючи техніку аналізу АБВ, згідно з якою найважливіші завдання категорії А складають близько 15% всіх завдань і справ, якими зайнятий студент, проте значимість цих завдань складає приблизно 65%. На важливі завдання категорії Б припадає в середньому 20% загального числа і 20% значимості. Менш важливі і несуттєві завдання категорії В становлять 65% загальної кількості завдань, але мають незначну частку – 15% у загальній «вартості» всіх справ, які повинен виконати студент. Отже, студенту рекомендується за справи категорії А братися в першу чергу, щоб за допомогою небагатьох дій забезпечити максимальний ефект.

Яким же чином сучасний студент повинен застосовувати принцип Парето, щоб витрачаючи менше часу і зусиль, але отримувати при цьому максимальний ефект. Перш за все, визначити свої пріоритетні напрямки діяльності, щоб потрапити саме в ті самі заповітні 20% заходів, які посприяють його особистісному зростанню на 80%, для чого скласти список всіх завдань, які потрібно виконати за певний період та розділити їх за пріоритетами. Після систематизації завдань за їх важливістю, встановити черговість справ у відповідності до їх значення, не забуваючи про те, що терміновість принципово не має нічого спільного з важливістю або значимістю відповідного завдання. Піти в сторону від виконання неперспективних справ і віддавати пріоритет найбільш важливим завданням, у відповідності до категорій А, Б, В. Не гнатися за кількістю, вона навряд чи переросте в якість.

Таким чином, освоєння та використання правила Парето (80/20) особливо важливо для студента та може принести значну користь з огляду великих психологічних та емоційних перевантажень під час навчання у вузі.